

14.9.2016

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

15 – 2016

Kokousaika: 14.9.2016 klo 18.00 – 19.54

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

15 – 2016

Mötestid: 14.9.2016 kl 18.00 – 19.54

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

14.9.2016

227 §.....	4
Esityslistan asia nro 4	4
OPETUSLAUTAKUNNAN JA SEN SUOMENKIELISEN JAOSTON JÄSENEEN VALINTA... 4	4
Valtuutettu Honkasalo.....	4
234 §.....	4
Esityslistan asia nro 11	4
LASTEN JA NUORTEN PSYKIATRISTEN PALVELUJEN TOTEUTUMISEN SEURANTA . 4	4
Valtuutettu Ebeling.....	4
Valtuutettu Hursti	5
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	7
Valtuutettu Huru (vastauspuheenvuoro)	7
Valtuutettu Koskinen.....	7
Valtuutettu Hursti (vastauspuheenvuoro).....	7
Valtuutettu Hakanen	8
Valtuutettu Vuorjoki.....	9
Valtuutettu Ikävalko	10
Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)	12
Valtuutettu Sevander	12
Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro).....	13
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	13
Valtuutettu Sevander (vastauspuheenvuoro).....	13
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	14
Valtuutettu Hursti (vastauspuheenvuoro).....	14
Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro).....	14
Valtuutettu Abdulla (vastauspuheenvuoro)	15
Valtuutettu Järvinen (vastauspuheenvuoro)	15
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	16
Valtuutettu Lovén (vastauspuheenvuoro)	16
Valtuutettu Ingervo.....	16
Ledamoten Wallgren.....	17
Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)	18
Ledamoten Wallgren (replik).....	19
Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)	19
Valtuutettu Vuorjoki.....	19
Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro).....	20
Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)	20
Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)	20
Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)	21
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	21
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	22
Apulaiskaupunginjohtaja Panhelainen	22
Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)	24
Valtuutettu Hursti	24

14.9.2016

Ledamoten Wallgren.....	25
Valtuutettu Hakanen	26
Valtuutettu Helena Kantola	27
Valtuutettu Asko-Seljavaara	27
Ledamoten Wallgren.....	27
Valtuutettu Järvinen (vastauspuheenvuoro)	28
Apulaiskaupunginjohtaja Panhelainen	28

14.9.2016

227 §

Esityslistan asia nro 4

OPETUSLAUTAKUNNAN JA SEN SUOMENKIELISEN JAOSTON JÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Honkasalo

Puheenjohtaja.

Esitämme jäseneksi Vesa Korkkulaa. Vesa Korkkula.

234 §

Esityslistan asia nro 11

LASTEN JA NUORTEN PSYKIATRISTEN PALVELUJEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

On asioita, joissa me olemme onnistuneet ja on asioita, joissa emme ole onnistuneet. Toimintaa on onnistuttu tehostamaan, ja näin hoitoaikoja on saatu lyhennettyä. Tämän onnistumisen johdosta olemme toistaiseksi selvinneet lisääntyneestä lasten ja nuorten psykiatristen palveluiden kysynnästä. Mutta pidän erittäin huolestuttavana 3 seikkaa. Ensiksikin, hoitoa tarvitsevien lasten ja nuorten määrä lisääntyy vuodesta vuoteen.

Toiseksi, tuntuu siltä, että perusongelman suuruutta ei ymmärretä. Tämä näkyy nähdäkseni siitä, miten asiaa käsitellään psykiatristen palveluiden laadun ja saatavuuden kannalta, ikään kuin tässä piilisi se niin sanottu viisasten kivi, joka ratkaisi ongelman.

Varsinaiselle esityslistalle ei ole edes tuotu 3-sivuisen raportin nähdäkseni tärkeintä lausetta: ”Näin pitkäkestoiseen ja voimakkaaseen kas-

14.9.2016

vuun on kuitenkin mahdotonta vastata vain erityissairaanhoidon prosesseja tehostamalla”. Tämä lause kertoo, että meillä on ongelma ja että tämä ongelma on iso. Jonkin aikaa voidaan selvittää lisäämällä resursseja ja tehostamalla prosesseja, mutta loputtomasti emme näin selviä.

Kolmanneksi, vaikka helsinkiläisten lasten psykiatristen palveluiden toteutumisesta käsittelevässä liitteessä mennään askel pidemmälle kuin varsinaisessa esityslistassa, siinäkin ei päästä asian ytimeen. On tietysti hyvä, että pyritään puuttumaan ongelmiin mahdollisimman varhain, kun ongelmia on jo syntynyt ja ne havaitaan, mutta tämäkään ei ratkaise itse ongelmaa.

Meidän tulee ajatella lämmöllä nuoria ja lapsia. Miksi esiintyy enenevässä määrin pahoinvointia? Eikö pitkäkestoinen ja voimakas lasten ja nuorten psykiatristen palveluiden tarpeen kasvu kerro siitä, että kenties tässä yhteiskunnassa tehdään ja on jo pitkään tehty valintoja, jotka ovat johtaneet tähän ja jotka vievät tilannetta yhä huonommaksi?

Jälkeläiset nimensäkin mukaan jäävät jälkeemme. Siksi hyvän elämän keskeinen kysymys on se, miten meidän valintamme vaikuttavat tulevan ja tulevien sukupolvien elämään. Maailmassamme on paljon rikkinäisyyttä. Meidän ei pidä tuomita ja syyllistää rikkinäistä, mutta meidän tulee pyrkiä auttamaan kohti eheyttä.

Lasten ja nuorten terveen ja tasapainoisen tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että he saavat elää rakastettuina ja turvallisessa kodissa. Turvallisuuteen liittyy keskeisesti se, että ihmissuhteet ovat läheisiä ja pysyviä. Jos tätä ei ymmärretä, käy helposti niin, että vapauden lisäämiseksi revitään alas ympärillemme rakennettuja turvamuureja.

Kiitos.

Valtuutettu Hursti

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin kiitos esittelijälle erinomaisesta, selkeästä esittelystä lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteuttamisen seurantaraportista liitteineen.

Esityksessä minulle nousee kuitenkin esille suuri huoli yhteiskuntamme tilasta, joka näkyy kasvavana lasten ja nuorten psykiatrian hoidon tarpeena. Vuoden 2015 seurannan mukaan lasten ja nuorten psykiatrian

14.9.2016

hoidon tarpeen kasvua edellisvuoteen oli 10 %. Tämän vuoden seurannassa havaittiin kasvuksi edellisvuoteen verrattuna 16 %, eli kasvu on ollut 2 vuodessa 26 %. Se on huolestuttava kasvu.

Seurantaraportti oli hyvä, mutta haluaisin kuitenkin tarkennuksia seuraaviin epätarkkoihin lausuntoihin seuraavaan lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen seurantaan valtuustolle ensi vuonna.

”Helsinkiä lasten pääsy psykiatriseen hoitoon on pysynyt hyvällä tasolla”. Mitä tarkoittaa hyvällä tasolla?

”6 viikon hoitotakuu on toteutunut yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta”. Mitkä ovat yksittäiset poikkeukset? Eikö heidän kohdallaan ole hoitoa annettu, ja jos ei, niin miksi?

”Yhteistyötä tänään lastensuojelun ja opetustoimen kanssa tiiviisti sekä yksittäisten potilaiden kohdalla että uudistamalla toimentapoja ja järjestämällä yhteisiä koulutuksia”. Mitä tarkoittaa uudistamalla toimintatapoja ja järjestämällä yhteisiä koulutuksia?

”Sosiaali- ja terveyslautakunta on esittänyt lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen erillisraportoinnin jatkamista lautakunnalle valtuustokausittain äänin 9–4. Lautakunta katsoo raportin tarpeelliseksi tiedonsaannin, lastensuojelun, lasten ja nuorten psykiatristen hoitosuunnitelman ja palvelujen toteutumisen sekä toiminnan seurannan kannalta”. Lautakunta katsoo raportoinnin tarpeelliseksi. Lautakunnan esittelijä, siis sosiaali- ja terveystoimisto, on sitä mieltä, että vuosittainen raportointi ei ole tarpeellista, kerran 4 vuoteen riittää. Istun itse sosiaali- ja terveyslautakunnassa, ja pidän raportointia kerran 4 vuoteen riittämättömänä. Minua kiinnostaa lasten ja nuorten hyvinvointi niin paljon, että minun mielestäni raportointi 4 vuoden välein on liian pitkä.

Esittelijä toteaa hoidettujen potilaiden määrän kasvavan. Tarkoittaa silloin käytännössä, että hoidettavia on tullut lisää ja tulee. Kyllä me täällä valtuustossa haluamme raportin vuosittain. Haluamme tietää, että hoidon laatu ja hoidon saatavuus ja kuntoutus saavuttaa kaikki Helsingin lapset ja nuoret, jotka apua tarvitsevat.

2008 1. tammikuuta alkaen kaupunginvaltuusto edellytti, että kaupunginhallitus tuo valtuustolle vuosittain raportin helsinkiläisten lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden tilasta ja kehityksestä. En näe mitään syytä, miksi näin ei voisi jatkua nytkin. Siksi olen tehnyt Ahjoon vastaehdotuksen, joka kuuluu: Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteut-

14.9.2016

tamisen seuranta on tarkoituksenmukaista jatkossakin tuoda vuosittain kaupunginvaltuustoon.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos sinänsä hyvästä esityksestä. Mietin vain, onko tämä valtuusto kuitenkaan sanallisesti se paikka, missä tätä pitäisi käsitellä vai riittäisikö lautakuntataso. Tai sitten tasapuolisuuden vuoksi olisi erittäin toivottavaa tämän kaupungin työn kehittämiseksi myös se, että siinä tapauksessa, jos näitä päätetään valtuustoon tuoda, lääkinnällisestä kuntoutuksesta sekä vanhusten huollosta tehtäisiin aivan samanlaiset vuosittaiset selvitykset.

Valtuutettu Huru (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Erittäin järkevää ajatella, että näitä tarkasteltaisiin vuosittain. Ja vielä edelliseen puhujaan, valtuutettu Karhuvaaraan, että tiedämmehän paljon, että meillä tulee näitä yhteydenottoja kaupunkilaisilta liittyen juuri nuoriin ja vanhuksiin, että ihan kannatettavia asioita.

Kiitos.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tekstissä todetaan, että lasten psykiatrian osalta potilaiden määrä kasvoi 16 % ja käyntien määrä 24 % edellisestä vuodesta. Kasvuluvut olla kyllä niin hurjia, että mielellään kuulisi vähän lisäselvitystä, miksi tilanne on tällainen.

Valtuutettu Hursti (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

14.9.2016

Tämä käyntimäärä, 24 %, on sen takia korkeampi kuin tämä edellinen luku, koska samat henkilöt käyvät vastaanotolla useamman kerran kuin kerran, ja sen takia nämä prosenttiluvut eroavat toisistaan.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuusto on siis saanut vuosittain raportin lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisesta. Tämä seuranta alkoi silloin, kun nämä palvelut siirrettiin HYKSiin. Kun katsoo sitä päätöstä, joka silloin tehtiin, kyse ei ollut vain organisaatiomuutoksen seuraamisesta, vaan valtuusto edellytti raportoimista lasten ja nuorten palvelujen laadun ja saataavuuden kehityksestä näillä aloilla.

Mielestäni ei ole perusteita lopettaa tätä vuosittaista seurantaa valtuustossa eikä siirtää sitä lautakunnassa vain kerran 4 vuodessa tapahtuvaksi, kuten nyt ehdotetaan. Siksi kannatan René Hurstin vastaesitystä seurannan jatkamiseksi valtuustossa vuosittain.

Lasten ja nuorten psykiatrian palveluissa tehdään tärkeää ja hyvää työtä, mutta resurssien vähyden takia palvelujen saatavuudessa ja niiden laadussa on ongelmia. Ongelmat liittyvät puutteisiin myös muissa perustason palveluissa ja ennaltaehkäisevässä työssä. Esimerkiksi koulujen oppilashuollon ja päiväkotien voimavarat ovat alimitoitettuja. Toisaalta resurssien vähyys rajoittaa lapsiperheiden mahdollisuuksia saada riittävää pitkäjänteistä tukea hoidon ja kuntoutuksen aikana, vaikka hoitoverkkotyötä onkin pyritty kehittämään.

Sekä lasten että nuorten psykiatrian palveluissa potilaiden määrä on kasvanut. Lapsipotilaiden määrä, kuten täällä on tullut esille, vuodessa 16 % ja nuorten 10 %. Tässä maksetaan todella kallista hintaa yksipuolisista tehostamis- ja tuottavuustavoitteista, joiden seurauksena lasten ja nuorten avun tarpeisiin ei vastata ajoissa ja riittävällä tavalla.

HYKSistä pyysin lisätietoja tähän raporttiin kaupunginkanslian kautta, ja sain niitä. Näiden tietojen mukaan jonotusajat ovat verrattuna aikaisempiin vuosiin kyllä viime vuosina lyhentyneet, mutta lapset joutuvat odottamaan ensikäyntiä hoitoon keskimäärin 18 päivää ja toista kymmentä lasta oli joutunut viime vuonna odottamaan yli 6 viikkoa. Nuorten kohdalla joka neljäs joutui odottamaan pääsyä hoidon tarpeen arviointiin poliklinikalle yli kuukauden ja monet jopa yli 3 kuukautta.

14.9.2016

Lain mukaan hoidon tarpeen arvio pitäisi aloittaa lasten ja nuorten kohdalla 3 viikossa, ja silloin kun se edellyttää erikoislääkärin arviointia, pitäisi tarvittavat tutkimukset toteuttaa 6 viikossa. Lain mukainen hoitotakuu ei siis edelleenkään toteudu kaikkien kohdalla Helsingissä. Tästäkin syystä seuranta on tarpeen jatkaa.

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tässä tulee vähän déjå vu -olo. Tasan vuosi sitten me käsitelimme lastenpsykiatristen palveluitten raporttia vuodelta 2014. Silloin raportissa kerrottiin, että lastenpsykiatrisen hoidon tarve on kasvanut, ja se tarkoittaa, että perustason palveluissa pitäisi pystyä paremmin antamaan tukea varhaisessa vaiheessa, jotta ennaltaehkäistään lastenpsykiatrisen hoidon tarvetta.

Nyt me käsittelemme taas raporttia, ja tässä ovat ihan samat havainnot ja samat johtopäätökset kuin silloinkin.

Viime vuonna helsinkiläisten potilaitten määrä lastenpsykiatrialla kasvoi 16 %, mikä on todella iso lisäys. Tämä viesti, mikä tästä raportista tulee kaupungille, on ihan selvä: meidän pitäisi tehdä jotakin toisella tavalla, jotta lapset eivät yhä useammin sairastu psyykkisesti.

Tässä nyt käsittelyssä olevassa raportissa sanotaan: ”Jotta erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu saadaan pidettyä kurissa, perustason toimijoiden tulisi panostaa varhaisiin lapsen toiminnallisia kykyjä ja arjen sujumista kohentaviin riittävän pitkäaikaisiin tukimuotoihin”. Tällaisina mainitaan esimerkiksi koulun ja päivähoiton tukitoimet.

Minun mielestäni meidän pitää nyt ryhtyä toimenpiteisiin, jotta me voimme vastata näihin suosituksiin. Yksi ratkaisu, jota ehdotan, on psykologin virkojen perustaminen varhaiskasvatukseen. Tästä valtuutettu Mari Holopainen ja minä olemme yhdessä tehneet valtuustoaloitteen. Varhaiskasvatukset psykologit olisivat läsnä päiväkotien arjessa, konsultoisivat varhaiskasvatuksen henkilöstöä ja johtoa ja osallistuisivat suunnittelu- ja kehittämistyöhön. Varhaiskasvatuksen psykologityön ydintä olisi lasten hyvinvoinnin edistäminen ja ongelmien ennaltaehkäisy. Toivon, että siinä vaiheessa, kun tämä aloite tulee valtuuston käsittelyyn, valtuusto suhtautuu siihen myönteisesti.

14.9.2016

Toiseksi, meidän pitäisi tehdä nyt poliittisia johtopäätöksiä ja lakata leikkaamasta rahaa opetuksesta. Opetuksen budjettiin on kyllä tullut jonkin verran lisää euroja, mutta lasten määrä on kasvanut paljon nopeammin. Sen takia kouluissa on koulunkäynninohjaajien ja resurssiopettajien tukea entistä vähemmän tarjolla, tukiopetustunteja on niukasti ja koulupsykologien ja kuraattorien oppilasmääriä kasvatetaan. Sellaiselle lapselle, jolle omien tunteitten hallitseminen on vaikeampaa kuin keskivertolapselle, tuen järjestäminen on yhä haastavampaa.

Pohjaesityksessä ehdotetaan, että lastenpsykiatristen palveluitten toteutumisen raportointi valtuustolle lopetetaan. Tässä on siis nyt pohdinnassa kysymys, onko tästä raportoinnista jotain hyötyä, ja kyllä tässä minun mielestäni näkyy, että me emme ole osanneet käyttää näitä raportteja hyödyksi. Me emme ole pystyneet tarttumaan niihin suosituksiin, joilla lastenpsykiatrisen hoidon tarvetta vähennettäisiin, vaan ongelma hoidon tarpeen kasvusta pysyy samana. Mutta ei oikea ratkaisu ole se, että me luovumme raporttoimisestakin, vaan näitä raportteja tarvitaan, mutta nämä eivät saa jäädä pelkästään paperiksi, vaan meidän pitäisi pystyä huolella miettimään, mitä tämän tiedon perusteella meidän pitää tehdä toisella tavalla meidän omissa kaupungin palveluissamme. Tämä on myös tärkeätä tietoa, jota meidän täällä valtuustossa pitäisi osata käyttää hyödyksi esimerkiksi siinä vaiheessa, kun me teemme budjettipäätöksiä.

Kiitos.

Valtuutettu Ikävalko

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olen pitkästä aikaa tässä pöntössä siksi, että minusta tämä on hirveän tärkeä asia. Itse toimin Helsingin terveyslautakunnan puheenjohtajana vuonna 2008, kun päätös lastenpsykiatrian siirrosta tehtiin HUSiin tai HYKSiin. Terveyslautakunta ehdotti yksimielisesti silloin aivan toisenlaisia ratkaisua, jonka ylitse silloinen apulaiskaupunginjohtaja Paula Kokkonen ja kaupunginvaltuuston enemmistö kävelivät.

Me ehdotimme silloin ison työn tuloksena, tutkimisen ja pohtimisen ja parhaiden suomalaisten ammattilaisten kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen, että Helsinki alkaisi vahvistaa omia peruspalveluitaan ja lähtisi kehittämään omaa lasten arviointipoliiklinistä toimintaa, joka silloin oli Laaksossa terveyskeskuksen yhteydessä. Se oli ainoa moniammatillinen yksikkö, joka tarttui lasten ongelmiin varhaisessa vaiheessa, teki yhteistyötä kouluterveydenhuollon kanssa, neuvoloiden kanssa ja päi-

14.9.2016

vähoidon kanssa jo silloin. Sai pysäytettyä näitä alkavia ongelmia hyvin pienin keinoin yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Kaiken tämän yli tämä valtuusto käveli – päätti siirtää lastenpsykiatrian niin sanotusti erikoissairaanhoidon puolelle, jotta sinne saataisiin riittävästi lääkäreitä. Sitten pantiin pää pensaaseen, hyväksyttiin ponsi, että saadaan raportti kerran vuodessa tai mikä se määräaika nyt sitten olikaan. Se oli sen takia, että saatiin ns. kannettua jonkinlaista huolta, että tätä asiaa edelleen seurataan. Tätä asiaa on nyt seurattu 8 vuotta, ja siitä ei ole ollut yhtään mitään hyötyä.

Minusta on ihan hätkähdyttävää katsoa, miten tämäkin raportti ja tämä vastaus on mennyt läpi lautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja nyt se on täällä, ja ensimmäisen kerran joku kysyy ? valtuutettu Koskinen, miksi tilanne on tämä. Tai äsken valtuutettu Vuorjoki sanoi, että pitäisikö tässä alkaa tehdä jotain muutakin kuin vain seuraamaan raportteja.

Siinä lausunnossa kirjoittavat niin hirveän selkeästi kuin vain HUSin erikoisosajaat, eli lastenpsykiatrian johto, osaavat kirjoittaa, että he eivät kohta kykene enää hoitamaan näitä lapsia. He ovat kertoneet sitä teille kaikille vuosi toisensa jälkeen. Se on ollut kaikissa niissä raporteissa. HUS on kerrankin pystynyt tässä tapauksessa tehostamaan omia prosessejaan, ottamaan vastaan enemmän lapsia, hoitamaan heitä sekä avohoidossa että osastohoidossa tehokkaammin, kustannusvaikuttavammin. Mutta mitä hyötyä siitä on, jos HUSin johdon sanoin he tekevät kalliita interventioita, todella kalliita hoitoja siellä erikoissairaanhoidossa, ja sen jälkeen lapsi palautuu perheeseen, jossa ei osata keittää puuroa? Tämä on nykytilanne Helsingissä ja on ollut 10 vuotta ihan sama.

Minun on pakko nyt kärjistä, koska minusta on ihan hätkähdyttävää, että tälle asialle ei tehdä mitään. Tässä on kysymys vähintään yhtä suuresta määrästä rahaa kuin noissa metrorahoissa tai missään vastaavassa infrainvestoinnissa, ja annetaan vain jatkua vuodesta toiseen. Semminkin kun meillä on erittäin hyviä esimerkkejä muualta Suomesta, kuten esimerkiksi Imatralta, missä on tehty toisin, ja siellä on mustaa valkoisella evidenssiä, että on saatu myös kustannuskehitys kääntymään – ei ainoastaan parempia palveluita ja parempia tuloksia niille lapsille ja perheille.

Toivon, että tämä valtuusto vihdoinkin herää tähän asiaan ihan systeemisenä ongelmana ja tekee tälle asialle jotain, eikä vain kääntelee papereita.

14.9.2016

Kiitos.

Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Ikävalkolle hienosta puheenvuorosta, jossa hän nosti kokonaisuutena tämän kissan pöydälle. Eli juuri näin, että kun tämä on siirretty erikoissairaanhoidon, se on ikään kuin poissa silmistä ja pois-sa mielestä, tarpeeksi kaukana.

Tässä myös valtuutettu Hakanen nosti esiin sen, että se on oikeastaan tosi järkyttävää, miten pitkällä viiveellä lasten ongelmiin pystytään puuttumaan. Pienen lapsen elämässä lyhyt aika aikuisen elämässä saattaa tuntua vuodelta. Ne seuraukset tulevaisuudelle ovat erittäin vahvat.

Mielestäni tämä, mitä valtuutettu Ikävalko totesi, että pitää puuttua, ne ovat seuraavat budjettineuvottelut, joissa kohdennetaan rahaa myös. Ja sitten se, mikä on tullut useassa puheenvuorossa: ennaltaehkäisy, varhain puuttuminen. Ne ovat sellaisia, joihin pitäisi panostaa.

Valtuutettu Sevander

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä seurantaraportissa käsitellään sitä, kuinka hyvin lapset ja nuoret pääsevät psykiatriseen hoitoon. Tässä tietysti jää epäselväksi se, miten tämä hoito sitten varsinaisesti onnistuu. Se on ikävä tosiasia, että tietyllä tapaa nuorten oireilu näkyy esimerkiksi itsetuhoisuutena, siinä, että uhataan tehdä itsemurha tai toteutetaan se. Vaikka meidän alle 18-vuotiaiden itsemurhat ovat 1990-luvulta vähentyneet hyvin radikaalisti – hyvä niin – selkeästi on nähtävissä tänä päivänä, että esimerkiksi tyttöjen itsemurhaosuus on kasvanut aika radikaalisestikin sitten 1990-luvun. Siis suhteellinen osuus.

Se, mikä tässä raportissa ehkä hieman minua häiritsee, on se, että osastohoitopäivien määrä on pudonnut. Kun nyt omassa siviilityössäni valitettavasti joudun näiden itsemurhatapausten kanssa tekemisiin ja omaisten kanssa tekemisiin, järjestäen tulee viestiä siitä, että ollaan päästetty tai ollaan liian helposti menossa avohoitoon, kun omaiset nimenomaan toivoisivat, että radikaalisemmin otettaisiin osastohoito mahdollisuutena käyttöön.

14.9.2016

Nämä ovat omaiselle aivan järkyttäviä tapauksia, että heidän lapsensa sitten viime kädessä näyttävät pahaa oloaan sillä, että riistävät itseltään hengen. Tämä pitää todella ottaa vakavasti tämä asia.

Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin vain äskeiselle puhujalle halunnut täsmentää, että nyt tässä puhutaan lapsista, eli noin alle 13-vuotiaista. Toki nämä itsemurhat ovat pahoja, mutta ne ovat enemmän ongelma nuorisopuolella ja se nännhuippu tässä koko problematiikassa. Suurempi ongelma on se suuri massa, jolla on ne perheet, jotka eivät osaa sitä puuroa keittää, joiden vanhemmilla on mielenterveys- ja päihdeongelmia. Hyvin harvoin siis on lapsista lähtöisin olevista ongelmista kysymys. Jotka toki voivat sitten muuttua myös lapsilähtöisiksi ongelmiksi ja itsemurhiksi asti, mutta pohjasyy on siellä aivan muussa, siellä perhedynamiikassa ja siellä perheen kotioiloissa, jossa se sitten muhii syntymästä lähtien eteenpäin ja purkautuu eri tavoin. Neurologisia ongelmia niillä lapsilla on hyvin harvoin loppujen lopuksi. Kyllä sitä perhettä pitää katsoa ja hyvin varhain puuttua sinne, ja sitä ei kyllä ratkaista rahalla suinkaan ainoastaan eikä ollenkaan oikeastaan tällä hetkellä, vaan ihan uudentyypisillä palveluilla.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on tullut hyviä huomioita siitä, mitä tälle lastenpsykiatrilta pitäisi tehdä. Olen itse ollut silloin mukana, jolloin Ikävalko oli meidän puheenjohtajamme terveyslautakunnassa, tätä siirtämässä HUSille, ja me uskoimme, että se olisi onnistunut hyvin. Mutta jos tämä tarve on näin paljon kasvanut, niin luvataan ottaa sote-lautakunnassa tämä asia, sillä en usko, että valtuusto pystyy nyt oikeastaan tätä asiaa korjaamaan.

Valtuutettu Sevander (vastauspuheenvuoro)

Sen verran, että tässähän tietysti on 2 raporttia: lasten ja sitten nuorten, 13–17. Se on tismalleen näin, että kun ongelmat alkavat nuorena, ne sitten pahenevat pahimmillaan yli 17, mutta tässä kuitenkin puhutaan 17-vuotiaidenkin ikään kuin hoitoon pääsyn mahdollisuudesta.

14.9.2016

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Se, että se ei suinkaan ollut minun mielestäni virhe siirtää HUSiin tätä toimintaa, vaan virhe on se, että meidän oma perusterveydenhuoltomme eikä sosiaalitoimemme pidä mitenkään aktiivisesti yhteyttä erikoissairaanhoidon varsinaisiin... Sen jälkeen kun lapsi vapautuu toimenpiteistä tai tehostetusta hoidosta ja saa lääkityksen tai tulee kotiin ilman lääkitystä, joko viive siihen, että kotiin viedään palveluja tai lapsi ohjataan jonnekin tai se riittävyys, jota lapsi saa tukena tai perhe saa tukena kaupungilta, ei kerta kaikkiaan toimi. Eli tämä käytännön työ, joka pitäisi kaupungin hoitaa, on laiminlyöty.

Valtuutettu Hursti (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Asko-Seljavaara sanoo, että ei täällä valtuustossa mitään voida sille tehdä, että se on vähän niin kuin turhaa, että lautakunnassa. Mehän, jotka täällä valtuustossa istumme, istumme myös lautakunnissa. Ja kyllä se on hyvä, että se seuranta on myös meillä täällä ja se on useammin kuin kerran 4 vuoteen, eli se on kerran vuodessa, niin kuin sen on joskus kaupunginhallitus päättänyt. En näe mitään syytä edelleenkaan, että seuranta siirtyisi 4 vuoteen ja sitten pelkästään lautakuntaan ja me emme tietäisi täällä valtuustossa sitten valtuutettuina asiasta mitään. Eli kyllä se on hyvä, että seuranta jatkuu täällä ja päätös sitten tehdään lautakunnassa tai ei, mutta täytyyhän meidän tietää asioista vähän useammin kuin kerran 4 vuoteen tai Helsingin Sanomista tai jostain muusta.

Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja jälleen.

Muistutan vain valtuutettu Asko-Seljavaaralle, että terveyslautakunta ei ollut siirtämässä lastenpsykiatria HUSiin, vaan ehdotti, että kaupunki vahvistaisi omia peruspalveluitaan, jotta asioihin oikeasti pystyttäisiin tarttumaan. Se ongelma oli tässä juuri se, että tämä oli tapa panna päätavallaan pensaaseen ja olla välittämättä, mitä oikeasti pitäisi tehdä.

HUSin erikoissairaanhoidohan olisi joka tapauksessa ollut tukemassa tätä palvelukokonaisuutta, niin kuin se on nyt tänä päivänäkin. Sitä perustason tiettyä toimintaa ei olisi tarvinnut siirtää erikoissairaanhoidon, vaan olisi pitänyt rakentaa meidän omaan avoterveydenhuoltoomme ja

14.9.2016

perhepalveluihimme tarpeeksi vahvat moniammatilliset resurssit kohtaamaan näitä ongelmia, jotta olisi päästy kiinni itse niihin syihin eikä vain seuraamuksiin.

Tässä voisi itse asiassa vähän verrata syöpähoitoihin, että ei hoideta perustasolla syöpiä, vaan odotetaan, että ne menevät pahaksi, että mennään erikoissairaanhoidon. Tässä ei ole oikeastaan suurtakaan eroa.

Valtuutettu Abdulla (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Täällä on hyviä puheenvuoroja käytetty, mutta ihan oikeasti tämä liittyy myös kaupunginvaltuustoon. Siinä mielessä tämä on budjettikysymys myös silloin, kun tästä kaupunkibudjettia tehdään, niin katsotaan siinä, että riittävä määrä rahaa on myös näihin lasten ja nuorten palveluihin. Siellähän se on, päivähoitopaikka, kouluihin.

Kaupungissa nyt tällä hetkellä on sellainen buumi, että isoja yksiköitä koko ajan keksitään ja suuria kouluja ja suuria päivähoitoja. Luullaan, että tehokkaasti, ja sitten se raha säästetään siitä kautta. Mutta ei se todellinen ole. Sellaiset isot yksiköt, niin nuoret ja lapset voivat pahoin, ja se näkyikin tässä nyt raportissakin.

Se on totta myös, että täällä me katsoimme 10 vuotta, ja nyt se on aika, kun jotain pitäisi tehdä. Mutta kuka sen tekee? Jos budjetti on koko ajan miinuksella ja säästetään vääristä paikoista, hoitopaikoista ja kouluista, avustajista, palveluista oppilashuollosta, jos niille sanotaan, että pärjätäkää noin pienellä budjetilla, ei niillä asiaa korjata. Ihan oikeasti, tämä on valtuustolla myös valta käytössä, että mihin raha pannaan. Pannaanko niihin ihmeellisiin metrojen yhtiöihin vai laitetaanko meidän lastemme ja nuortemme ja kaupunkilaisen hyvinvointiin, siitä on kysymys.

Valtuutettu Järvinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, hyvät valtuutetut.

Tässä on kysymys jo siitä, kun vanhemmat eikä yhteiskunta ole ehtineet ajoissa puuttua ongelmiin, ja on kysymys jäävuoren huipusta. Nämä lapset tarvitsevat jokainen varmasti sen parhaan saatavilla olevan hoidon, ei siitä ole varmaan kellään epäselvää. Nyt on kysymys

14.9.2016

siitä, miten tämä hoitaminen tehdään, ja kyllä tämä on kaupungin toimintana pitää huolta, että kaupunki myös jatkossa hoitaa nämä lapset, jotka ovat jäämässä yhteiskunnan ulkopuolelle. Tämä on se alku, josta tämä yhteiskunta myös segregoituu. Nämä lapset pitää ottaa vakavasti – jokainen, ihan jokainen – huomioon ja kantaa vastuumme.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä terveydenhuoltolaki sekä tuleva sote-rakennelaki tulevat edellyttämään edelleenkin, että erikoissairaanhoidon siirtyy tänne erikoissairaanhoidon piiriin, eli siis HUSiin. Olemme siirtäneet juuri foniatria, fyysiatriaa ja niin edespäin, ja tämä lastenpsykiatriahan siirrettiin jo – siitä nyt on ainakin 5–6 vuotta – HUSin toimeksi. Ei voi pitää niin pieniä yksiköitä yllä, joissa on esimerkiksi yksi erikoislääkäri. Kyllä se vaatii suuremman tiimin, ennen kuin se hoito onnistuu.

Valtuutettu Lovén (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia.

Täällä on nyt kerrottu, kuinka tärkeätä on, että lapset saavat hoitoa. On kerrottu, kuinka pitää ehdottomasti nyt siirtää HUSiin tietyt erityissairaanhoidon palvelut. En epäile näitä ihmisten näkemyksiä millään lailla. On kerrottu, kuinka tärkeätä on, että lapset, joilla ei ole neurologisia ongelmia, vaan on ongelmia kodin ja ympäristön kanssa, tarvitsevat lääkitystä.

On myös sanottu, että täällä valtuustosalissa ei voida tehdä asialle mitään. Täällä voidaan tehdä asioille jotain, mutta tämä seuranta on vain sitä, missä me minun mielestäni näemme sen, kuinka me olemme pärjänneet muissa päätöksissä. Meidän pitäisi huolehtia enemmän siitä, että Helsingissä ei syntyisi sellaisia tilanteita, joissa perheillä ei ole mahdollisuutta elää tasapainoista elämää, missä lapset jäävät toisarvoiseen asemaan taloudellisten vaikeuksien tai muiden paineiden takia.

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja.

14.9.2016

Helsingissä on ilmeisesti voimassa myöhän puuttumisen periaate näissä lasten ja nuorten mielenterveysasioissa. Jonotusajat lasten ja nuorten psykiatrisen avun piiriin ovat epäinhimillisen pitkät, niin kuin täällä on monessa hyvässä puheenvuorossa todettu. Ennen kuin lapsi tai nuori saa lähetteen hoidon tarpeen arviointiin – jos ylipäätään pääsee edes lähetteellä – yleensä lapsella tai nuorella on ollut jopa vuosia kestävä piina. Fyysisen sairauden osalta tällaista odotusaikaa ei pidettäisi mitenkään mahdollisena.

Imatran malli varhaisen tuen osalta oli vahvasti esillä, ja ajoimme sitä viime kaudella myös sosiaalilautakunnassa, jossa oli ilo olla puheenjohtajana, mutta jostain syystä Helsinki ei vielääkään ole ottanut tätä mallia. Olen ymmärtänyt, että ei ole mukamas varaa siihen, mutta kysyisin, onko varaa olla ottamatta.

Lasten ja nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut ovat edelleen lapsenkengissä, eli täysin riittämättömät. Esimerkiksi koulussa voitaisiin tukea paremmin mielenterveyttä, jos kouluterveydenhoitajille ja koulupsykologeille olisi resursoitu aikaa lasten ja nuorten tapaamiseen muuhunkin kuin terveystarkastuksiin ja joidenkin tutkimusten tekemiseen ja kokoustamiseen. Nythän aikaa ei ole resursoitu näihin. Samalla myös nämä matalan kynnyksen mahdollisuudet menetetään ja ongelmat pitkistyvät ja samalla mutkistuvat.

On itsestään selvää, että kun potilaiden määrä kasvaa, tietenkin resursseja tarvitaan enemmän. Vaikka me toivoisimme, että potilaiden määrä ei kasvaisi ja avun tarvetta ei olisi, se pelkkä toive ei tässä tietenkään riitä. Ajoissa saatu apu kantaisi pisimmälle, ja apuhan on silloin ajoissa, kun se on enemmän tukea kuin kontrollia. Vaikka teknologia kehittyy ja älylaitteita kehitetään, niin face-to-face-apua, -tukea, -hoitoa tarvitaan varmasti jatkossa myös lastenpsykiatriassa.

Mielestäni valtuustolle tulee raportoida tästä jatkossakin, ja kannatan Hurstin esitystä.

Ledamoten Wallgren

Tack, bästa ordförande.

Kiitos valtuutetuille, jotka ovat osallistuneet keskusteluun. Erittäin hyviä ja tärkeitä puheenvuoroja. Ainakin minä opin tästä, että Hursti on oikeassa, että seuranta täällä valtuustossa on tärkeää monesta syystä ihan

14.9.2016

meidän budjettivastuummekin kannalta. Pidän sitä, että valtuusto on tässä mukana jatkossakin joka vuosi, hyvänä asiana.

Toiseksi, esittelijälle kysymys, liittyy Kauko Koskisen aiemmin tekemään havaintoon. Esittelijän perustelujen kohta 5, että potilaiden määrä kasvoi 16 % ja vastaavasti hoitopäivien lukumäärä väheni ? %. Sitten tämä hämmästyttävä lause: "Kehitys on jatkunut samansuuntaisena jo vuosia". Jos tämä potilaiden määrä kasvaa joka vuosi 16 % monta vuotta peräkkäin, ? kaikki lapset kohta hoidossa ehkä ovat jo. Mitä tämä tarkoittaa?

Kun tämä vastaava trendi on negatiivinen hoitopäivien määrässä, pitääkö tästä tehdä se johtopäätös, että kun hoitopäivien määrä vähenee, niin silloin potilaitten määrä nousee? Tämä on hämmentävää luettavaa näin. Tätä pitäisi avata meille, jotta ymmärrämme, mistä on kyse.

Sitten kolmas, tämä on myös esittelijälle. Minua kiinnostaa se, että kun potilaiden määrä nousee, minkälainen käsitys on ja onko tietoa siitä, mikä on lääkkeellisen versus lääkkeettömän hoidon trendi Helsingissä. Voiko siitä saada jotain tietoa tässä? Onko Helsinki kuinka paljon lasten- ja nuortenpsykiatriassa ottanut käyttöön, mahdollistanut lääkkeettömän hoidon valintaa?

Puheenjohtaja.

Jos tämä puheenvuoro loppuu tähän, niin otan sitten muita asioita varten toisen puheenvuoron.

Kiitos.

Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, Thomas Wallgren.

On selvää, että psykiatriassa niin lapsilla kuin aikuisilla hoitoajat ovat lyhentyneet. Hoitopäivien määrä, joka ollaan esimerkiksi hoidossa, ei ole enää 2 viikkoa, kuukautta, mutta siellä käydään useammin, ja siitä tämä tilasto. Eli sama lapsi voi käydä useita kertoja säännöllisesti tapaamassa. Eli tämä on se tavoiteltu tila, että saadaan hoitoa usein. Mutta lääkkeellisistä asioista en tiedä yhtään mitään.

14.9.2016

Ledamoten Wallgren (replik)

Kiitos.

Ehkä en osaa lukea tätä, mutta tässä ei puhuta hoitopäivistä, vaan potilaiden määrä eikä hoitopäivien määrä. Tämä on se, mikä tässä hämmästyttää. Jos potilaiden määrä kasvaa 16 % ja on kasvanut monta vuotta, niin sitten kaikki ovat kohta potilaita.

Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia.

Potilaiden määrä kasvaa, koska kyllä meidän kouluterveydenhuoltomme ja oppilashuoltotyöryhmämme seulovat paremmin niitä lapsia myös, jotka tarvitsevat tarkempaa hoitoa.

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä Suzan Ikävalko ihmetteli, miksi mitään ei tehdä ja sanoi, että se ei ole rahasta kiinni, vaan uudenlaisista palveluista kiinni. Olen täysin samaa mieltä, että uudenlaisia palveluita tarvitaan, mutta se, kun uudenlaisia palveluita kehitetään, tarkoittaa, että jonkun täytyy käyttää työaikaansa niitten suunnitteluun, jonkun täytyy käyttää työaikaansa siihen, että koulutetaan ihmisiä käyttämään niitä. Työntekijöitten pitää opetella uudenlaisia toimintamalleja. Se vaatii aika paljon keskustelua ja neuvottelua työyhteisöissä, että nämä lähtevät toimimaan.

Tämä tarkoittaa sitä, että uudenlaiset toimintamallit eivät ole mitään sellaisia hokkupokkus-konsteja, joilla me tuosta noin vain yhtäkkiä saamme jonkun säästön, vaan me tarvitsemme ensiksi lisää rahaa, jotta me pystymme tekemään tätä kehittämistyötä hyvin. Sen jälkeen se säästö tulee muutaman vuoden viiveellä siinä vaiheessa, kun pystytään tarttumaan esimerkiksi näihin Suzan Ikävalkon kuvaamiin perheitten ongelmiin paremmin, kun pystytään tarjoamaan siellä päivähoitossa ja koulussa tukea paremmin. Sitten muutaman vuoden viiveellä esimerkiksi kalliin erikoissairaanhoidon tai lastensuojelun tarve voi vähentyä.

Nyt valtuuston strateginen linja on se, että rahaa pitää vain ottaa pois. Tämä on se poliittinen viesti, joka täältä on lähtenyt esimerkiksi sosiaa-

14.9.2016

li- ja terveysvirastoon, että se ensisijainen tavoite on se, että me nyt nopealla tahdilla otamme rahaa pois meidän palveluistamme tai ainakaan emme kasvateta sitä samassa tahdissa, kuin ihmisten määrä kasvaa. Ensisijainen tavoite ei ole se, että me pyrimme mahdollisimman hyvällä tavalla lapsia auttamaan. Tämä on sellainen linja, joka suitsii myös kehittämistyötä, tekee paljon vaikeammaksi sellaisten hyvien, toimivien, mahdollisimman hyvin lapsia tukevien palveluitten kehittämisen. Tämä on se poliittinen ydinkysymys, johon meidän täytyy täällä tarttua, jos me oikeasti haluamme tehdä hyvää tämän kaupungin lapsille.

Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen Anna Vuorjoen kanssa ihan samaa mieltä. Otin sen raha-asian ihan vain sen takia esiin, että sekin on ollut yksi tapa tavallaan sivuuttaa ne tosiasialliset ongelmat, eli että lisätään hiukan rahaa budjettiin, ja sitten kuvitellaan, että sillä asiat järjestyvät, kun se suuri ongelma on – niin kuin Anna Vuorjokin äsken juuri kuvasi – että meidän pitäisi uudistaa ihan kokonaan meidän perhe- ja lapsipalvelumme. Ja se ei ole mikään pikkuprosessi, mutta jos ei sitä tehdä, tuloksia ei tule. Silloin siihen tarvitaan väliaikaisesti toki uutta resursointia, uudenlaista johtamista, uudenlaista osaamista. Sitten voidaan myös lähteä vaikka seuraamaan ihan jollain mittarilla sitä, minkälaisia vaikutuksia syntyy. Esimerkiksi voi olla, että muutaman vuoden päästä syntyy positiivisia vaikutuksia myös taloudellisesti ja alkaa näkyä säästöjä myös euroina. Mutta tämä vaatii ison työn ja paljon osaamista ja paljon rohkeutta ja myös uudenlaista ja erilaista johtajuutta.

Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Aivan lyhyesti vain toteaisin tuohon, että jos meillä kerran on Suomessa hyväksi todettuja käytäntöjä, hyvää referenssiä näiden asioiden hoidosta, niin otetaan mieluummin sieltä mallia, eikä keksitä täällä pyörää uudelleen.

Valtuutettu Puhakka (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

14.9.2016

Tähän rahakysymykseen vielä sen verran, että tässä on tullut kyllä erinomaisen hienosti, että uudistumiset vaativat rahaa. Esimerkiksi tämä täällä keskustelussa esiin noussut Imatran malli tarkoittaisi käytännössä, että pitäisi moniammatillisia tiimejä rakentaa ja lisätä perheiden luona kotona käyntejä, mikä vaatii käynnistämiseen rahaa, mikä on todettu Imatrallakin. Mutta pitkässä juoksussa on laskettu, että se on huomattavasti taloudellisempaa kuin lastensuojelukustannukset tai se, että joudutaan satsaamaan mielenterveyspalveluihin, erikoissairaanhoidon. Eli sillä tavalla käynnistämistä tarvitaan. Esimerkiksi tämä Imatran mallihan on meillä ollut budjettineuvotteluissa pöydällä, mutta se ei ole edennyt sillä vauhdilla, kuin se... Jotain pientä saatiin eteneämään, mutta ei tarpeeksi.

Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Lapsiin ja nuoriin satsaus pitää nähdä investointina, ja se pitäisi myös budjetoida sellaisena. Tältä osin investointikatto on tietenkin kokonaisuuden kannalta typerä. Ajoissa auttaminen on aina kannattavinta, ja jos tämä keskustelu tuottaisi edes Imatran mallin käyttöönoton koko kaupungissa, se olisi kannattanut.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Nyt täytyy vähän heittää positiivistakin tähän väliin. Sitä perusteellista palveluitten uudistamista, mistä esimerkiksi Suzan Ikävalko ja moni muu on puhunut, kyllä myös tehdään. Meillä on tällä hetkellä sosiaali- ja terveysvirastossa käynnissä ihan todella massiivinen palvelukonseptien uudistaminen. Meillä ovat suunnitteilla perhekeskukset, joissa pyrittäisiin siihen, että kun samalla lapsella ja perheellä on monenlaista avun tarvetta, kaikki työntekijät hoitaisivat lasta ja perhettä tiiminä sillä tavalla, että perheen ei tarvitse juosta luukulle toiselle, vaan sitä tehtäisiin paljon aikaisempaa suunnitelmallisemmin ja enemmän moniammatillisena yhteistyönä. Tämä on sellainen, että minä kyllä toivon, että tätä kautta me voimme saada oikein hyviä vaikutuksia aikaan.

Se, mistä kannan huolta, on se, jonka jo aikaisemmin sanoin, että tähän pystytään satsaamaan tarpeeksi resursseja ja työaikaa tähän suunnitteluun, että se tehdään hyvin ja siinä oikeasti pystytään hyödyn-

14.9.2016

tämään niitten kentällä toimivien työntekijöiden asiantuntemusta ja osaamista.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Siis meillä on nyt jo aika paljon työntekijöitä, jotka ovat päivisin töissä ja voivat päättää sinä aikana, mitä tekevät. En tiedä, jos työsisältö muutetaan sellaiseksi, että ruvetaan tekemään eikä mietitä vuositolkulla tätä yhteistyötä, niin uskon, että ei tarvita kovin paljon edes ainakaan henkilöresursseja lisää.

Toinen asia on se, että me tarvitsemme oikeasti jatkossa – varsinkin sote-uudistuksen tullessa – ennaltaehkäisyn velvoittavaksi kunnille. Me tarvitsemme hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategian joka hemmetin valtuustokaudelle, ja siinä myös samalla tehdään toimenpideohjelma, jossa huomioidaan kaikki alueen toimijat, ja näin me saamme kulloisenkin asuinalueen – kalleimmaksi ja inhimillisesti eniten hätää aiheuttavaksi – toimintaohjelman niiden asioiden ehkäisemiseksi tarpeeksi ajoissa.

Apulaiskaupunginjohtaja Panhelainen

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ajattelin tässä kohtaa vastata – tässä on esitetty joitakin konkreettisia kysymyksiä – ja ehkä vähän vielä taustoittaa näitä asioita.

Ensinnäkin tietysti se, että me olemme nyt käsittelemässä asiaa, joka perustuu HUSista saatuihin vastauksiin, eli lasten- ja nuorisopsykiatria – ihan niin kuin tässä on todettu – siirrettiin HUSille vuonna 2008, mikä ei kuitenkaan siis tarkoita sitä, etteikö tehtäisi jatkuvasti hyvin määrätietoista yhteistyötä myös erikoissairaanhoidon kanssa. Sote-integraatiohan parhaimmillaan, ja nimenomaan tavoitteena nyt on kaikkien palvelujen osalta se, että integroidaan palveluja, eikä suinkaan ajatella niin, että kun joku toiminto siirtyy tai palvelu siirtyy, niin sitten sen jälkeen siitä ei välitetä.

Huoli on tietysti sillä tavalla yhteinen, että nämä asiakasmäärien kasvut ovat suuria, ja ihan niin kuin siellä raportissakin todetaan, hoidettujen potilaiden lukumäärän kasvun taustalla vaikuttaa useita tekijöitä. Avohoito on suhteellisesti kasvanut osastohoitoon nähden, ja poliklinikoilla palvellaan niitäkin asiakkaita ja potilaita, jotka aiemmin olivat osastoilla tai odottamassa hoitoa. Tietysti se, että osastohoitoajat ovat lyhenty-

14.9.2016

neet ja varhaiseen nopeaan tunnistamiseen liittyvä palvelu on lisääntynyt, myös näkyy tässä asiakasmäärän kasvuna. On siis kyetty tarjoamaan ? entistä useammalle asiakkaalle, ja se on tietysti hyvä asia.

Ihan niin kuin täällä on todettu, tulevaisuuden keskeisenä haasteena on tietysti toimivien yhteistyöverkostojen luominen lasten mielenterveys-työtä tekevien tahojen kesken yli organisaatorajojen. Tässä kohtaa haluan myös tosiaan tästä perhekeskusmallista nyt muutaman sanan sanoa. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukseen on päättänyt merkittävästä palvelujen uudistamisesta Helsingissä, eli perustetaan moniammatillisia palvelukeskuksia, ja nimenomaan tässä perhekeskuksessa tarkoituksena on tuoda yhteen asiakkaan ympärille eri ammattiryhmiä. Ei niin, että asiakas siirretään aina eri paikkaan hoitoa saamaan, vaan kootaan asiakkaan ympärille tämä tarvittavien ammattilaisten joukko. Ytimessä on juuri tämä varhainen tunnistaminen, ja kun ongelma tunnistetaan nopeammin, niin myös se, että me pystymme nopeammin reagoimaan ja kokoamaan ammattilaisten joukon tekemään palvelutarvearvion, ettei asiakkaan tarvitse odottaa niin pitkiä aikoja palveluun ja hoitoon pääsyä.

Ensimmäinen perhekeskushan avaa nyt ovensa ensi vuonna, kesäkuussa. Siitä on jo päätös, se tulee Itäkeskukseen. Tätä mallia on jo lähdetty kokeilemaan. Vuosaaressa on ollut tällainen moniammatillisen palvelutarpeen arvioinnin tiimi, ja sitä laajennetaan, ja se on hyvä asia. Koska Helsinki on iso kaupunki, meidän täytyy myös lähteä rohkeasti kokeilemaan, vaikka kaikki ei ole valmiina. HUS on ollut erittäin aktiivinen myös tähän perhekeskukseen tulemisen suuntaan, ja me otamme totta kai HUSin lastenpsykiatrian ja myös nuorisopsykiatrian mukaan tähän kehittämistyöhön juuri näistä edellä todetuista syistä.

Täällä esitettiin huolta siitä, joutuuko lapsi laiminlyödyksi sen jälkeen, kun erikoissairaanhoidonjakso loppuu. Näin ei tietysti pidä olla eikä olekaan. Eli meillä on lastenpsykiatria myös Helsingissä omana palveluna, ja siihen on luotu tällainen hoitopolku, eli otetaan kappia lapsesta ja perheestä sen jälkeen, kun erikoissairaanhoidonjakso päättyy.

Tässä kohtaa ihan vielä viimeksi totean, tässä kysyttiin näistä potilasmäärien kasvuista. Käyntien määrän lisääntyminen ja hoitopäivien väheneminen tosiaan johtuu juuri nimenomaan siitä, että on palvelurakennetta keventynyt. Eli hoitopäivät viittaavat näihin osastohoitokausiin, ja niitä on ihan määrätietoisesti rakenneuudistuksen edellyttämällä tavalla pystynyt myös HUS vähentämään, ja vastaavasti sitten käyntien määrää on lisätty.

14.9.2016

Lastenpsykiatrian asiakkaina on helsinkiläisistä lapsista ollut vuonna 2015... Anteeksi, nuorisopsykiatrian palveluissa on ollut 2 062 potilasta ja lastenpsykiatriassa suurin piirtein saman verran, eli kasvu on tietysti hurja, mutta täytyy muistaa, että asiakasmäärä tavallaan kaikista lapsista on kuitenkin onneksi vähäisempi. Kaikki lapset eivät tietysti onneksi ole tämän palvelun piirissä, muuta liian iso kasvu se on, ja sen eteen täytyy työtä tehdä. Se on ihan selvä asia.

Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Minulle heräsi äskeisestä puheenvuorosta huoli, että kun vähäiset resurssit jaetaan useammalle, eli useampi potilas saa vähemmän apua, niin saako kukaan tarpeeksi. Milloin tulee vastaan tilanne, mitä pitäisi tapahtua, että lasten- ja nuortenpsykiatrian resurssia lisättäisiin eikä vain uudella tavalla jaettaisi useammalle vähemmän?

Perhekeskukselle sinänsä kyllä toivon onnea ja ennen kaikkea riittäviä resursseja tärkeään työhönsä lasten ja nuorten hyväksi.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä on ollut hieno homma, tämä koko keskustelu on ollut kiva kuulla. Jos me olisimme viime vuonna antaneet tämän pois, jos tämä olisi ollut viime vuonna esillä, niin meillä ei tätä keskustelua olisi täällä valtuustossa nyt syntyntykään lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seurannasta, vaan se olisi jo jossain muualla. Mutta nyt meillä on täällä valtuustossa tänään hyvä päättää, että me haluamme valtuustoon raportin vuosittain, haluamme tietää, että hoidon laatu ja hoitojen saatavuus ja kuntoutus saavuttavat kaikki Helsingin lapset ja nuoret, jotka apua tarvitsevat, ja teemme kaikkemme omilla tahoillamme, että näin tapahtuu. Tästä on nyt kysymys. Jos me nyt annamme tämän seurannan pois täällä, millä me seuraamme ja mitä me seuraamme? Ei muuta kuin äänestämään kohta.

Kiitos.

14.9.2016

Ledamoten Wallgren

Tack, bästa ordförande.

Jotta ei kolmatta kertaa tarvitse pyytää puheenvuoroa, tulen tänne. Ei tämä asia niin pitkä ole, mutta kuitenkin toivon mukaan tärkeässä kohdassa.

Tässä on kiinnitetty huomiota... Puheenjohtaja kysyi, puhummeko me seurantaraportista, kun puhumme budjetista, niin mielestäni juuri tämän seurantaraportista puhumisen pointti valtuuston kannalta on se, että me voimme oppia tästä raportista jotakin. Se, mitä meidän pitää oppia, on se, miten me suuntaamme resursseja, kun päätämme budjetista. Se on se pihvi tässä keskustelussa.

Kiitän valaisevista puheenvuoroista edelleen. Tässä on ihmisiä, jotka tuntevat alaa paljon paremmin kuin minä. Mutta valtuutettuna pyydän kiinnittämään huomiota siihen asiaan, minkä Ingervo sanoi puheenvuorossaan ohimennen, joka ? se, että kun meillä on tämä vaikea työ, jossa hoitokustannukset ja kuntoutuskustannukset ovat, mitä ovat silloin, kun tilanne paha, niin mielestäni on vaarallista, että lähdetään tekemään nollasummapeliä sen välillä, miten resursoidaan hoito ja kuntoutus yhtäällä ja miten resursoidaan varhaiset toimenpiteet ja ennaltaehkäisevä työ toisaalta.

Näkisin, että Ingervo osuu naulan kantaan, kun hän sanoo, että jotta saadaan hoito- ja kuntoutustyön kustannukset alas, jotta saadaan lasten ja nuorten tilanne paremmaksi, meidän täytyy tehdä sellainen päätös – ja tämä on budjettipäätös, ei tämän illan päätös, mutta minä annan pontta jatkokeskustelulle – että pitäisi varoa tätä nollasummapeliä ja katsoa, että ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja satsaaminen varhaisiin toimenpiteisiin voidaan nähdä investointina. Ja kun tähän investoidaan, niin jatkossa voidaan myöhemmin päättää, että voidaan käyttää vähemmän resursseja hoitoon ja kuntoutukseen. Muta samaan ei voi leikata hoidosta ja kuntoutuksesta ja pistää enemmän ennaltaehkäisevään ja varhaisiin toimenpiteisiin.

Tässä näkisin, että valtuusto joutuu pohtimaan – tämä on aiemminkin ollut esillä, mutta tämä on hyvä esimerkki – mitä valtuusto tarkoittaa investoinneilla ja mikä on käyttöbudjetin ja investoinnin suhde, kun teemme budjettiratkaisuja. Näen, että tässä olisi loistava esimerkki siitä ? valtuusto voisi oppia, että investointi onkin jotain muuta kuin että rakennetaan Raide-Jokeria tai Kruunuvuorensiltaa.

14.9.2016

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämän valtuustokeskustelun aikana on minusta tullut hyvin esille se, minkä takia tällaisten asioiden seurannasta on tärkeä keskustella ja tehdä johtopäätöksiä valtuustossa. Juuri siksi, että voidaan katsoa tätä kokonaisuutta. Ei vain jossain erillään HYKSissä ja HUSissa erikoisterveydenhoidon palveluja ja erillään jossain muualla kouluja, päiväkoteja, muita perustason palveluja, vaan nähdä se kokonaisuus, jossa perustasolla ennaltaehkäisevällä työllä, varhaisella tuella on erittäin iso merkitys myös siihen, mitä tulee sinne vaativamman hoidon puolelle.

Kuuluin siihen vähemmistöön, joka Suzan Ikävälkon tavoin aikoinaan kannatti täällä terveyslautakunnan esitystä, jossa olisi panostettu kaupungin omaan perustason palveluun paljon vahvemmin ja nähty tämä kokonaisuus ja haluttu pitää sitä tavallaan käsissä tämän toiminnan ohjaamisen kannalta.

Täällä ovat valtuutetut Ikävälko ja Vuorjoki, moni muu, puhuneet hyvin palvelujen ja toimintamallien uudistamisen ja kehittämisen tarpeesta ja siitä, että siihen tarvitaan myös osaavia ihmisiä, aikaa tehdä sitä ja monenlaista moniammatillista yhteistyötä. Traagisinta minusta tässä on kuitenkin se, että se, mitä valtuuston ja lautakunnan enemmistöpäätöksillä on aikaansaatu, vie kehitystä täällä hetkellä täsmälleen päinvastaiseen suuntaan.

Toki kehittämistä työntekijät tekevät parhaan kykynsä ja voimiensa mukaan, mutta esimerkiksi kouluista meidän valtuustomme enemmistön päätöksillä on päätetty vähentää koulupsykologien, kuraattorien ja muun tuen määrää suhteessa oppilaiden määrää. Lähipalvelujen karsimisella ja palvelujen keskittämisellä on päätetty ratkaisuja, jotka irrottavat näitä perustasonkin palveluja niistä lapsiperheistä, lapsista ja nuorista ja yhteisöistä, joiden tarpeita niillä palveluilla pitäisi palvella, joiden ongelmia pitäisi osata ennaltaehkäistä, joihin pitäisi varhaisesti puuttua – joka käy vaikeaksi, jos tässä kaupungissa on lopulta vain 4 tai 5 paikkaa, joissa on sitten kyllä niitä moniammatillisia osajia, mutta ei yhteyttä sinne, missä niitä ongelmia mahdollisesti syntyy ja missä niitä pitäisi ennaltaehkäistä.

Kiitokset René Hurstille hyvästä ehdotuksesta ja valtuutetuille hyvästä keskustelusta.

14.9.2016

Valtuutettu Helena Kantola

Kiitos.

Kannatan tosiaan tätä René Hurstin vastaehdotusta. Tietysti olisi toivottavaa, niin kuin täällä moni valtuutettu on hyvin todennut, että nämä lasten ja nuorten hyvinvointiasiat olisivat etupainotteisia ja että niihin puututtaisiin riittävän hyvissä ajoin, ja jos tällainen Imatran malli olemassa, niin että sekin olisi vielä jossain vaiheessa Helsingissäkin harvittavana.

Sitä taustaa vasten, että nyt hoito painottuu jälkikäteiseen hoitoon ja että hoidettavien määrä on kasvanut, tällaisen seurantaraportoinnin muuttaminen kerran valtuustokaudella annettavaksi raportiksi tai seurannaksi vaikuttaa huolestuttavalta. Varsinkin kun siellä vielä esityksessä todetaan, että sen sijaan, että se annettaisiin vuosittaisin, niin annetaan kerran valtuustokaudella, niin syy on se, että toiminta on vaikiintunut. Siitäkin tulee jo sellainen ajatus, että tämä varsinainen asia, eli näiden lasten ja nuorten tilanne, jää sivuun. Siinä vaiheessa kun raportti sitten tulee ja se seuranta käydään täällä valtuustossa läpi, se vain käytännössä todetaan ilman, että siihen pystyy puuttumaan, oli se tilanne mikä tahansa. Kyllä minun mielestäni tällainen vuosittainen seuranta on vähintäänkin välttämätöntä, niin että me pystymme saamaan tietoa ja reagoimaan tarvittaessa sen mukaisella tavalla.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Jos me haluamme ehkäistä lasten sairastumista, meidän täytyy harjoittaa ankarampaa alkoholipolitiikkaa, tehdä työpaikkoja ihmiselle ja asuntoja.

Ledamoten Wallgren

Bästa ordförande.

Palaan tähän kysymykseen lääkkeiden käytöstä ja lääkkeettömistä hoidoista, että onko apulaiskaupunginjohtajalla tietoa siitä, mikä trendi on tai onko mitään trendiä siinä, että missä määrin tarjotaan, pyritään mahdollistamaan lääkkeettömän hoidon vaihtoehto, vai onko pikem-

14.9.2016

minkin niin päin, että medikalisaatio edelleen jyrää. Jos tähän voisi saada valaistusta, niin olisin kiitollinen.

Valtuutettu Järvinen (vastauspuheenvuoro)

Sirpa Asko-Seljavaaralle iso kiitos tästä kannanotosta. Kannatan myös sitä.

Apulaiskaupunginjohtaja Panhelainen

Puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Lääkkeiden kasvu on ollut lähinnä tarkkaavaisuushäiriöiden hoidossa, ei juuri muussa.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Harry Bogomoloff
puheenjohtaja
ordförande

Tiina Teppo
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Matti Enroth
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Nina Huru
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot